

پیش بینی اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی بر اساس مکانیزم های دفاعی
و سبک های دلبستگی در نوجوانان

**Predicting the avoidance-dependent personality disorder
based on defensive mechanisms and attachment styles in teenagers**

Parvaneh Hashemi

master of psychology at Azad university in Tehran.

Email: prvanehashemi@Email.com

پروانه هاشمی*

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد تهران.

Abstract

The present study is aimed to predicting the avoidance-dependent personality disorder based on defensive mechanisms and attachment styles in teenagers. The method is correlative-descriptive. The statistical population were all high school students at Pishva city in 1400 academic year that were 400 person. The sample were 127 who chosen by purposive sampling. The instrument were Millon Clinical Multiaxial Inventory, Revised Adult Attachment Scale, Defense Styles Questionnaire. To analyzing the data, it is used pearson coefficient and MANOVA. The findings showed that developed defense styles, neuroticism defense styles, safe dependent style, lateral unsafe dependent style can predict the avoidance-dependent personality disorder. So, it is concluded that defensive mechanisms and attachment styles in teenagers played an important role in forming avoidance-dependent personality disorder and it has to be considered to the subject. also, the teenagerhood is most important time in life that happen the shaping great part of the personality in life's person.

Keywords: *avoidance-dependent personality disorder, defensive mechanisms, attachment styles.*

چکیده

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی اختلال شخصیت وابسته - اجتنابی بر اساس مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی در نوجوانان انجام شد. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر پیشوا در سال ۱۴۰۱ بود به تعداد ۶۰۰۰ نفر. حجم نمونه تعداد ۱۲۷ نفر به روش نمونه گیری هدفمند بود. ابزار پژوهش پرسشنامه میلون (MCMI-IV)، پرسشنامه سبک دلبستگی (RAAS)، پرسشنامه سبک های دفاعی (DSQ) بود. روش تجزیه و تحلیل داده ها نیز ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون بود. نتایج پژوهش نشان داد که سبک دفاعی رشد یافته، سبک دفاعی روان آزاده، سبک دلبستگی ایمن و سبک ناایمن دوسوگرا توان پیش بینی اختلال شخصیت وابسته - اجتنابی را دارند. بدین ترتیب می توان نتیجه گرفت مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی در نوجوانان می توانند در شکل گیری اختلال شخصیت وابسته اجتنابی نقش مهمی داشته باشند و نیازمند توجه بیشتری نسبت به این موضوع می باشد. همچنین نوجوانی یک دوره زندگی مهمی است که شکل گیری بخش اعظم شخصیت افراد در آن اتفاق می افتد.

واژه های کلیدی: اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی، مکانیزم های دفاعی، سبک های دلبستگی.

مقدمه

بسیاری از افراد در طول زندگی خود بیماری های روحی و روانشناختی را تجربه می کنند که هر کدام دلایل مخصوص به خودشان را دارند. اختلالات شخصیتی^۱ یکی از شایع ترین مشکلات روانشناختی است که در افراد گوناگون بروز می کند و به شکل رفتارهای تکرارشونده، غیر قابل انعطاف و خشک خودشان را نشان می دهند.

اختلال شخصیت وابسته یکی از مهم ترین اختلالات شخصیتی است که در برخی افراد دیده می شود و روال طبیعی زندگی آن ها را تحت تاثیر قرار می دهد. این نوع اختلال شخصیت می تواند مشکلات فراوانی را در زمینه روابط بی فردی، روابط اجتماعی، کاری و شغلی و ... افراد ایجاد کند. اختلال شخصیت وابسته^۲ نوعی اختلال شخصیت است که فرد وابستگی فراگیر روانی به افراد دیگر دارد. اختلالات شخصیت عبارتند از مجموعه اختلال های روان شناختی که ویژگی اصلی آن ها رفتارهای خشک و غیر قابل انعطاف است. این اختلال شخصیت یک وضعیت بلند مدت (مزمن) است که در آن بیمار برای نیازهای عاطفی و جسمی خود به دیگران وابسته است و تنها یک حداقل دستیابی به سطح طبیعی استقلال دارد. همچنین شخصیت وابسته به خانواده برای دانشجویان مشکل ساز خواهد شد (صادقی زاده و حسینی، ۱۳۹۶).

تئوری دلبستگی، در حال حاضر یکی از امید بخش ترین تئوریه ها در مورد روابط عاشقانه بزرگسال است که به گرایش موجودات انسانی برای ایجاد و حمایت عاطفه نیرومند در پیوند با دیگران مهم، تأکید می کند. زیربنای قوانین اصلی این نظریه این است که روابط نوزادان با چهره های اولیه دلبستگی در طول موقعیت های اولین سالهای زندگی، تجربیات روابط ثانویه شان، تعیین پایه سبک ارتباطی منحصر به فرد و سبک منحصر به فرد تنظیم هیجانی، اینکه دیگران را چگونه درک کنند و نیز اینکه چگونه با آنها (به طور کلی) در طول کل زندگیشان ارتباط برقرار می کنند را متأثر می کند. در این جاست که نقش مادر در دلبستگی فرد به عنوان یکی از چهره های دلبستگی و حتی تأثیری که بر مادر به عنوان چهره اصلی دلبستگی می گذارد، برجستگی پیدا می کند. پژوهش های متعددی نشان داده اند که سبک های دلبستگی به عنوان یک عامل در گرایش های شخصیتی و شکل گیری شخصیت تعیین کننده مهمی است. بعد از پذیرفته شدن و به طور کامل فهمیده شدن مفهوم سبک دلبستگی و اضافه شدن به تحقیقات روانشناسی رشدی، محققان روابط عاشقانه، شروع به ارزیابی چگونگی ظهور ویژگی های دلبستگی در طرفین رابطه عاشقانه کردند (کوباک و بوسمانز^۳، ۲۰۱۹).

مکانیزم های دفاعی فرایندهای روان شناختی خودکاری هستند که از افراد در برابر اضطراب، ادراک خطر یا عوامل تنیدگی را حمایت می کنند و واسطه بین واکنش در برابر تعارض های هیجانی با عوامل تنیدگی زای درونی و بیرونی هستند. از لحاظ مفهومی و عملی، مکانیزم های دفاعی به گروه های متفاوتی تقسیم می شوند که با سطح کنش وری دفاعی مرتبط اند (DSM-5، ۲۰۱۰). از میان دسته های دفاعی سه جانبه، مکانیزم های دفاعی بالغ به عنوان سازگارترین راهبردها برای به حداقل رساندن رضایت و امکان آگاهی نسبتاً آگاهانه نسبتاً خوب از احساسات، ایده ها و پیامدهای مرتبط با رفتار آنها در نظر گرفته می شوند. اگرچه تصور می شود همه مکانیزم های دفاعی از فرد در برابر اضطراب محافظت می کنند، اما دفاع های بالغ روابط بین فردی را تهدید نمی کنند یا واقعیت را تحریف نمی کنند تا این کار را انجام دهند. سطح متوسط نوروپیک مکانیزم های دفاعی به گونه ای عمل می کنند که محتوای فکری آزاردهنده را از آگاهی دور نگه می دارد، همچنین با حداقل تحریف واقعیت. در مقابل، دفاع های نابالغ سطح پایین، عمدتاً ناسازگار، از طریق تحریف شدید واقعیت یا جدا شدن از واقعیت عمل می کنند و با مشکلات سلامت روانی و عملکرد بین فردی پایین تر، مشخصه اختلالات خلقی و اضطراب شدید مرتبط هستند (پری و باند، ۲۰۲۱).

¹ Personality disorders

² Dependent personality disorder

³ Kobak and Bosmans

پیشینه پژوهش

در این زمینه پژوهش‌های مختلفی در داخل و خارج انجام شده که مختصراً به برخی از آنها اشاره می‌شود. بکس و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی که با هدف رابطه بین مکانیزم‌های دفاعی و دلبستگی با استفاده از روش‌های رتبه‌بندی مشاهده‌گر در نمونه‌ای از بیماران افسرده: یک مطالعه آزمایشی انجام دادند به این نتایج دست یافتند که برخلاف انتظارات، در مرحله اولیه درمان، ویژگی‌های مرتبط با دلبستگی مشغول به طور قابل توجهی با عملکرد کلی دفاعی و ارتباط منفی با دفاع نابالغ افسردگی مرتبط بود. در مرحله پایانی درمان، ویژگی‌های مرتبط با دلبستگی مشغول با دفاع نابالغ غیرافسرده‌کننده همبستگی منفی داشتند.

چیوکا و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی که با هدف تأثیر سبک‌های دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی بر پریشانی روانی در یک نمونه بزرگسال جوان غیر بالینی: تحلیل مسیر انجام دادند به این نتایج دست یافتند که سبک‌های دلبستگی ترسناک و مشغله تأثیر بسزایی بر پریشانی روان‌شناختی داشتند. حدود ۳۰ درصد از تأثیر آنها با دفاع نابالغ و عصبی بود که اولی تأثیر اصلی را داشت. دلبستگی نادیده گرفته شده هیچ اثر قابل توجهی بر پریشانی روانی نشان نداد. دلبستگی ایمن و دفاع بالغ تأثیر محافظتی اندکی بر پریشانی روانی داشتند، اما گنجاندن آنها در مدل مسیر، تناسب کلی را بهبود بخشید. سبک دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی نزدیک به ۲۵ درصد از واریانس پریشانی روانی را تشکیل می‌دهند.

یزدی و افشاری (۱۴۰۰) در تحقیقی که با هدف بررسی نقش میانجیگری مکانیزم‌های دفاعی در رابطه بین سبک دلبستگی با ترس از موفقیت انجام دادند. یافته‌های این پژوهش نشان داد، دلبستگی هم به صورت مستقیم هم به واسطه‌گری مکانیزم‌های دفاعی روان‌آزرده بر ترس از موفقیت تأثیر دارد. با توجه به یافته‌ها بر اهمیت نقش مکانیزم‌های دفاعی در رابطه بین ترس از موفقیت در دلبستگی تأکید می‌شود. پیشنهاد می‌شود در جلسات درمانی و مشاوره‌ای، مکانیزم‌های دفاعی افراد بررسی شود، تا بتوان مطابق با آن اقدامات ضروری انجام شود تا فرد به موفقیت هرچه بیشتر در کار و روابط اجتماعی نایل آید.

چیردار و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی که با هدف تبیین اختلال‌های شخصیت بر اساس خودآگاهی هیجانی: نقش میانجی مکانیسم‌های دفاعی انجام شد. ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش با نمره کلی اختلال‌های شخصیت نشان داد خودآگاهی هیجانی به طور منفی و مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته و روان‌آزرده به طور مثبت با نمره کل اختلال شخصیت رابطه معنی دار دارند. همچنین مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته به طور معناداری رابطه بین اختلال‌های شخصیت و خودآگاهی هیجانی را در اختلال‌های شخصیت اسکیزوئید، اسکیزوتایپال، نمایشی، مرزی، خودشیفته، وابسته، وسواسی جبری و دسته اختلال‌های شخصیت دیگر، میانجی‌گری می‌کند و رابطه مثبت با خودآگاهی هیجانی و رابطه منفی با اختلال‌های شخصیت دارد.

بشارت و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی که با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و مکانیسم‌های دفاعی انجام دادند. نتایج تحقیق نشان داد که بین سبک دلبستگی شخص و سبک دفاعی وی رابطه معنی دار وجود دارد: آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی ایمن بیش از آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی و دوسوگرا) از مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته استفاده کردند؛ آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی نایمن بیش از آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی ایمن از مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته و نورتیک استفاده کردند و آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی نایمن دوسوگرا بیش از آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی نایمن اجتنابی از مکانیسم‌های دفاعی رشد نیافته و نورتیک استفاده کردند.

ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی که با هدف بررسی نقش سبک‌های دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی در تمیز دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری انجام دادند. یافته‌ها نشان دادند که دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری را می‌توان از روی مکانیزم‌های دفاعی رشد نیافته، سبک دلبستگی نایمن و وضعیت بهداشتی تمیز داد.

نادری و حیدری (۱۳۹۸) در تحقیقی که با هدف رابطه سبک های دلبستگی، عاطفه مثبت و منفی با خودکارآمدی در زنان انجام دادند و نتایج پژوهش نشان دادند سبک دلبستگی ایمن با خودکارآمدی رابطه مثبت دارد، عواطف مثبت با خودکارآمدی رابطه مثبت دارد و عاطفه منفی با خودکارآمدی رابطه منفی دارد، همچنین مشخص گردید که ۶۳٪ واریانس خودکارآمدی توسط متغیرهای پیش بین یعنی سبک دلبستگی ایمن، عواطف مثبت و عاطفه منفی قابل پیش بینی می باشند. در پایان می توان گفت تفاوت های مرتبط با دلبستگی و مکانیزم های دفاعی بیماران دو جنبه اصلی عملکرد شخصیت هستند و تصور می شود که پیش بینی کننده های مهم شدت علائم و نتیجه روان درمانی هستند (پری و همکاران، ۲۰۲۱). بدین ترتیب مسئله اصلی از انجام این پژوهش پاسخ این سوال می باشد که آیا مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی در نوجوانان قادر به پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی می باشد؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر پیشوا در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. تعداد دانش آموزان ۶۰۰۰ نفر می باشد که از این تعداد ۳۰۰۰ نفر را دختران و ۳۰۰۰ نفر را نیز پسران تشکیل دادند. حجم نمونه تعداد ۱۲۷ نفر به روش نمونه گیری هدفمند می باشد. بدین صورت که ابتدا لیست مدارس دوره اول متوسطه تهیه و از میان آن ۶ مدرسه انتخاب شد و آزمون میلون بین دانش آموزان مدارس به صورت غیر حضوری و آنلاین توزیع شد و افرادی که در این اختلال نمره خام ۷۵ به بالا را کسب می کردند مستعد به اختلال اجتنابی شناخته شده و به عنوان نمونه پژوهش انتخاب می شدند. در نهایت از بین دانش آموزان دوره متوسطه تعداد ۱۲۷ دانش آموز که از نظر سلامت روانی در شرایط مناسبی بودند انتخاب شدند و پرسشنامه ها در اختیار آنان قرار گرفت و از آنان خواسته شد به سوالات پاسخ دهند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های پرسشنامه میلون^۴ (MCMI-IV)، پرسشنامه سبک دلبستگی (RAAS)، پرسشنامه سبکهای دفاعی (DSQ) بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار spss نسخه ۲۶ استفاده شد و برای فرضیه ها از آزمون های آمار توصیفی چون میانگین، میانه، مد و جداول و نمودارها استفاده شد. همچنین از آمار استنباطی چون تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی برای سنجش فرضیه ها استفاده شد.

یافته ها

یافته های پژوهش در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی ارائه شده است. در بخش آمار توصیفی جدول شماره ۱ میانگین و انحراف استاندارد مکانیزم های دفاعی را نشان می دهد. همانطور که در جدول مشخص است میانگین و انحراف استاندارد مکانیزم دفاعی در گروه زنان و به تفکیک مشخص شده است. میانگین سبک دفاعی رشد نیافته ۵۵.۲۵، میانگین سبک دفاعی رشد یافته ۴۳.۷۰ میانگین سبک دفاعی روان آزاده ۳۶.۱۲ است. سبک دلبستگی ناایمن دوسوگرا دارای میانگین ۷.۶۴، و همچنین سبک ناایمن اجتنابی دارای میانگین ۱۷.۷۳، و سبک ایمن دارای میانگین ۶۶.۲ بود. اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی ۶۷.۴۲ و انحراف معیار آن ۳.۱۴۷ است.

⁴ Millon Clinical Multiaxial Inventory

جدول ۱: توزیع میانگین و انحراف استاندارد مکانیزم های دفاعی، سبک های دلبستگی، اختلال شخصیت وابسته اجتنابی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
سبک دفاعی رشد نیافته	۱۲۷	۵۵.۲۵	۶.۴۷
سبک دفاعی رشد یافته	۱۲۷	۴۳.۷۰	۹.۱۰
سبک دفاعی روان آزاده	۱۲۷	۳۶.۱۲	۷.۸۸
سبک نایمن دوسوگرا	۱۲۷	۷.۶۴	۳.۴۷۳
سبک نایمن اجتنابی	۱۲۷	۱۷.۷۳	۲.۹۱۳
سبک ایمن	۱۲۷	۶.۶۲	۲.۱۴۵
اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی	۱۲۷	۶۷.۴۲	۳.۱۴۷

در بخش آمار استنباطی فرضیه های پژوهش مورد بررسی قرار گرفت.

۱- بین مکانیزم های دفاعی و اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی در نوجوانان رابطه وجود دارد.

جدول ۲ ماتریس همبستگی بین مکانیزم های دفاعی و اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی

سبک دفاعی رشد نیافته	سبک دفاعی رشد یافته	سبک دفاعی روان آزاده
اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی	۰.۵۱۲**	-۰.۴۰۱**
		۰.۱۵۳

جدول ۲ ماتریس همبستگی بین مکانیزم های دفاعی و اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی را نشان می دهد، با توجه به ضریب همبستگی بین متغیرهای اختلال شخصیت وابسته اجتنابی و سبک دفاعی رشد نیافته رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. همچنین بین سبک دفاعی رشد یافته و اختلال شخصیت وابسته اجتنابی رابطه معنی دار منفی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. ولی بین سبک دفاعی روان آزاده و اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی رابطه معنی داری وجود ندارد.

۲- بین سبک های دلبستگی با اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی رابطه وجود دارد

جدول ۳ ماتریس همبستگی بین سبک های دلبستگی با اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی

سبک نایمن دوسوگرا	سبک نایمن اجتنابی	سبک ایمن
اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی	۰.۵۶۴**	-۰.۴۴۱**
	۰.۳۷۴**	

جدول ۳ ماتریس همبستگی بین سبک های دلبستگی با اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی را نشان می دهد، با توجه به ضریب همبستگی بین متغیرهای اختلال شخصیت وابسته اجتنابی و سبک نایمن دوسوگرا رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. همچنین بین سبک نایمن اجتنابی و اختلال شخصیت وابسته اجتنابی رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. ولی بین سبک ایمن و اختلال شخصیت وابسته_اجتنابی رابطه معنی داری منفی در سطح ۰/۰۱ وجود دارد.

۳- مکانیزم های دفاعی با سبک های دلبستگی در نوجوانان رابطه دارد.

جدول ۴ ماتریس همبستگی بین سبک های دلبستگی با مکانیزم های دفاعی

سبک نایمن دوسوگرا	سبک نایمن اجتنابی	سبک ایمن
سبک دفاعی رشد نیافته	۰.۲۶۷*	۰.۳۸۴**
		۰.۴۳۶**

پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی بر اساس مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی در نوجوانان

سبک دفاعی رشد یافته	.۴۴۱**	.۴۳۶**	.۵۳۸**
سبک دفاعی روان آزاده	.۱۴۶	.۴۹۲**	.۳۰۴*

جدول ۴ ماتریس همبستگی بین سبک های دلبستگی با مکانیزم های دفاعی را نشان می دهد. می توان گفت بین سبک دفاعی رشد نایافته با سبک نایمن دوسوگرا رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۰۵ وجود دارد و با سبک نایمن اجتنابی رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۰۱ وجود دارد و با سبک ایمن رابطه منفی معنی داری در سطح خطای ۰/۰۰۱ وجود دارد. همچنین بین سبک دفاعی رشد یافته با سبک نایمن دوسوگرا و سبک نایمن اجتنابی رابطه معنی دار منفی در سطح خطای ۰/۰۰۱ وجود دارد و با سبک ایمن رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۰۱ وجود دارد. در نهایت بین سبک دفاعی روان آزاده با سبک نایمن دوسوگرا رابطه ای مشاهده نشد و با سبک نایمن اجتنابی و سبک ایمن رابطه معنی دار مثبتی مشاهده شد. بدین ترتیب فرضیه مورد نظر مورد تایید قرار میگیرد.

۴- مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی در نوجوانان قادر به پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی می باشد

جدول ۵ خلاصه ی تحلیل رگرسیون همزمان متغیرهای مولفه های مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی

مدل	ضریب همبستگی (r)	ضریب تعیین (r ²)	ضریب تعدیل	خطای انحراف از برآورد
مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی	.۵۱۷	.۲۶۷	.۲۳۹	۱۱.۹۷۵

نتایج جدول فوق نشان می دهد که مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی خود ضریب تعیین ($r^2 = ۰/۲۶۷$) بیانگر آن است که حدود ۲۶ درصد واریانس بین مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی با اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی مشترک است. نتایج جدول ۶ که به منظور بررسی قطعیت وجود رابطه ی خطی بین متغیرهای اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی با مکانیزم های دفاعی و سبک های دلبستگی خود انجام گرفته است، نشان می دهد که $F(۱۹.۵۹۵)$ مشاهده شده در سطح آلفای یک درصد معنادار است ($P < ۰/۰۱$). بنابراین، فرض H_0 رد می شود و با ۹۹ درصد اطمینان می توان نتیجه گرفت که بین متغیرهای مورد بررسی رابطه ی خطی وجود دارد.

جدول ۶ آزمون تحلیل واریانس برای معناداری رگرسیون (ANOVA)

منبع تغییرات	مجموع مجذورات (SS)	درجه آزادی (df)	میانگین مجذورات (MS)	F	سطح معناداری (Sig)
رگرسیون	۱۳۷۵۹.۹۴۹	۶	۱۳۷۵.۹۹۵		
باقی مانده	۳۷۷۱۴.۸۱۳	۱۲۱		۱۹.۵۹۵	۰.۰۰۱
جمع	۵۱۴۷۴.۷۶۳	۱۲۷	۱۴۳.۴۰۲		

جدول ۷ رابطه ی بین متغیر اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی و خرده مقیاسهای پیش بین سبک دفاعی رشد یافته، سبک دفاعی روان آزاده، سبک دلبستگی ایمن و سبک نایمن دوسوگرا را نشان می دهد. و می توان گفت متغیرهای نام برده قدرت پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی را در سطح خطای ۰/۰۱ را دارد. بنابراین، با فرض ثابت بودن سایر متغیرها، می

توان نتیجه گرفت که به ازای هر تغییر در سبک نایمن دوسوگرا، به اندازه $0/543$ در میزان اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی تغییر ایجاد می شود ($\beta = 0/543$).

جدول ۷ شاخصه های تحلیل رگرسیون پژوهش همزمان

سطح معناداری (Sig)	t	β استاندارد شده		β غیراستاندارد	
		β	خطای استاندارد	B	
.۰۰۳	۲.۹۵۴		۳.۴۹۰	۱۰.۳۱۰	مقدار ثابت
.۱۱۹	.۶۴۶	.۵۰	.۱۹۲	.۱۲۴	سبک دفاعی رشد نیافته
.۰۰۷	-۲.۷۱۲	-.۲۱۱	.۱۶۳	-.۴۴۲	سبک دفاعی رشد یافته
.۰۰۶	۲.۹۴۸	.۳۸۲	.۳۲۸	.۴۶۵	سبک دفاعی روان آزوده
.۰۰۲	-۲.۴۴۴	-.۴۳۶	.۱۸۵	-.۰۸۲	سبک دلبستگی ایمن
.۰۵۲	۱.۹۵۳	.۱۲۰	.۲۹۹	.۵۸۴	سبک دلبستگی نایمن اجتنابی
.۰۰۱	۳.۷۱۳	.۵۳۴	.۳۰۴	.۲۱۷	سبک نایمن دوسوگرا

بحث و نتیجه گیری

پس از تحلیل آماری فرضیه ها، بحث و نتیجه گیری پژوهش بدین صورت است که برای فرضیه ۱ یافته های پژوهش نشان داد که بین متغیرهای اختلال شخصیت وابسته اجتنابی و سبک دفاعی رشد نیافته رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای $0/01$ وجود دارد. همچنین بین سبک دفاعی رشد یافته و اختلال شخصیت وابسته اجتنابی رابطه معنی دار منفی در سطح خطای $0/01$ وجود دارد. ولی بین سبک دفاعی روان آزوده و اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی رابطه معنی داری وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش یزدی و افشاری (۱۴۰۰)، بشارت و همکاران (۱۳۹۸)، پاکوفته و اخلاقی (۱۳۹۶)، فرامرز و همکاران (۱۳۹۵)، ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۹۸)، بکس و همکاران (۲۰۲۱)، چیوکا و همکاران (۲۰۲۰) همسو می باشد. در تبیین یافته می توان گفت دفاع ممکن است به عنوان یک پیوستار تعبیر شود که از دفاع بالغ تا نوروپیک و نابالغ را در بر می گیرد. دفاع های بالغ سالم ترین دفاع ها در نظر گرفته می شوند که مدیریت آگاهانه استرس را به روش های عاطفی و ایده آمیز که تعارض ها را کاهش می دهند ممکن می سازد. این دفاع ها مربوط به بلوغ در رشد هستند و می توان آنها را در افراد بالغ با عملکرد سالم یافت. وقتی فردی با دفاع های میانجی (یعنی دفاع های روان رنجور) مواجه می شود، تعارض ها (ایده ها، احساسات، خواسته ها، خاطرات و ترس ها) به طور واضح و آگاهانه با آنها برخورد نمی شود و در نتیجه نمایش های معمولی از عملکرد روان رنجور، مانند نگرانی و اضطراب بیش از حد، رخ می دهد و کنترل کمتری بر اوضاع دارد. این دفاع ها در افراد سالم در حال رشد رایج است. در نوجوانان، معمولاً با اختلالات اضطرابی و عصبی مرتبط هستند. اکنون، با دفاع های نابالغ، تعارض ها به طور آشکار و ناخودآگاه به گونه ای برخورد می شود که فرد قادر به دسترسی به عوامل استرس زا، انگیزه ها، ایده ها، عواطف یا مسئولیت های غیرقابل قبول نیست.

در بررسی فرضیه ۲ یافته های پژوهش نشان داد که متغیرهای اختلال شخصیت وابسته اجتنابی و سبک نایمن دوسوگرا رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای $0/01$ وجود دارد. همچنین بین سبک نایمن اجتنابی و اختلال شخصیت وابسته اجتنابی رابطه معنی دار مثبت در سطح خطای $0/01$ وجود دارد. ولی بین سبک ایمن و اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی رابطه معنی داری منفی در سطح $0/01$ وجود دارد. این یافته ها با نتایج پژوهش های یزدی و افشاری (۱۴۰۰)، بشارت و همکاران (۱۳۹۸)، پاکوفته و اخلاقی (۱۳۹۶)، فرامرز و همکاران (۱۳۹۵)، ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۹۸)، بکس و همکاران (۲۰۲۱)، چیوکا و

همکاران (۲۰۲۰) همسو می باشند در تبیین یافته می توان گفت تئوری دلبستگی که توسط جان بولبی مطرح شد، به روش های مشخص یک فرد برای ارتباط در روابط صمیمانه با «شخصیت های دلبستگی»، اغلب والدین، فرزندان اشاره دارد، از بدو تولد، تعاملات یک نوزاد با مراقبان اولیه اش، پایه ای برای رشد شخصیت ایجاد می کند و روابط نزدیک بعدی، انتظارات پذیرش اجتماعی و نگرش های طرد شدن را شکل می دهد. زمانی که فیگور دلبستگی (معمولاً مادر) ثبات و امنیت را در لحظات استرس فراهم می کند، یک پایگاه امن شکل می گیرد که به نوزاد اجازه می دهد محیط اطراف خود را کشف کند. بنابراین، کودک مجموعه ای از مدل های ذهنی از خود و دیگران در تعاملات اجتماعی («مدل های کاری درونی»)، بر اساس تعاملات مکرر با افراد مهم ایجاد می کند. این روابط دلبستگی اولیه برای به دست آوردن ظرفیت هایی برای تنظیم عاطفه و استرس، کنترل توجه، ذهنیت و برای احساس خود عاملیتی در نوزاد بسیار مهم است. یک نوجوان اجتنابی در هنگام جدایی کمتر مضطرب است، ممکن است در بازگشت به دنبال تماس با مراقب خود نباشد و ممکن است مراقب را به غریبه ترجیح ندهد. در نوجوانان، که دارای اختلال شخصیت اجتنابی هستند انسجامی وجود ندارد و قادر به یادآوری خاطرات خاص در حمایت از استدلال های کلی نخواهند بود و روابط اولیه خود را ایده آل یا بی ارزش خواهند کرد. این رفتارها در نتیجه "غیرفعال سازی بیش از حد" سیستم دلبستگی ظاهر می شوند.

در بررسی فرضیه ۳ یافته های پژوهش حاضر نشان داد که بین سبک دفاعی رشد نیافته با سبک نایمن دوسوگرا رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۵ وجود دارد و با سبک نایمن اجتنابی رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد و با سبک ایمن رابطه منفی معنی داری در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. همچنین بین سبک دفاعی رشد یافته با سبک نایمن دوسوگرا و سبک نایمن اجتنابی رابطه معنی دار منفی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد و با سبک ایمن رابطه معنی دار مثبتی در سطح خطای ۰/۰۱ وجود دارد. در نهایت بین سبک دفاعی روان آزاده با سبک نایمن دوسوگرا رابطه ای مشاهده نشد و با سبک نایمن اجتنابی و سبک ایمن رابطه معنی دار مثبتی مشاهده شد. این یافته با نتایج پژوهشهای بشارت و شریفی (۱۳۹۳) ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۹۸) همسو می باشد. در تبیین یافته می توان گفت اعتماد به خود و دیگران دو ویژگی اصلی افراد ایمن محسوب می شوند. اعتماد به خود به عنوان یکی از مبانی درون روانی فردی که دارای دلبستگی ایمن می باشد فرد را قادر می سازد که در مواجهه با موقعیت های تنیدگی زا با مهارت بیشتر از مکانیزم های دفاعی رشد یافته تر استفاده کند. اعتماد فرد ایمن به دیگران که جز مکمل اعتماد به خود می باشد نیز وی را در جلب کمک و مساعدت دیگران یاری می رساند. در بررسی فرضیه ۴ یافته های پژوهش نشان داد که سبک دفاعی رشد یافته، سبک دفاعی روان آزاده، سبک دلبستگی ایمن و سبک نایمن دوسوگرا توان پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی را دارند. این نتایج با تحقیقات حسنی، میردورقی و مشهدی (۲۰۱۰)، آریاناکیا و حسنی (۲۰۱۳) فخاری، شیر و عزیزاده گودرزی (۲۰۱۳) روبرتون، دافرن و باکس (۲۰۱۲) همسو است. در مجموع، با توجه به یافته های پژوهش حاضر می توان اذعان داشت که در مطالعه هایی که جهت بررسی ارتباط میان سبکهای دفاعی و اختلالات شخصیت (سینها و واتسون، ۱۹۹۹) انجام شده است، نتایج نشان داد که بیشتر اختلالات شخصیت با سبک دفاعی رشد نیافته و غیر انطباقی همبستگی مثبت و با سبک دفاعی رشد یافته و انطباقی، همبستگی منفی دارند. در این زمینه نتایج نشان داد که از بین مکانیزم های دفاعی رشد یافته، مکانیزم دفاعی فرونشانی با مولفه ی تکانشگری شخصیت وابسته رابطه ی منفی و معنادار دارد و مکانیزم دفاعی شوخ طبعی با مولفه های ناامیدی و تکانشگری شخصیت وابسته رابطه ی منفی و معنادار دارد. از بین مکانیزم های دفاعی نوروپیک فقط مکانیزم دفاعی تشکل واکنشی با مولفه ی علائم تجزیه ای و پارانوئیدی وابسته با استرس شخصیت وابسته، رابطه ی مثبت و معنادار دارد. همچنین، از بین مکانیزم های دفاعی رشد نیافته مکانیزم های دفاعی دلیل تراشی، فرافکنی، گذار به عمل، جسمانی سازی، خیالپردازی، لایه سازی پرخاشگری منفعلانه، جابجایی و نمره ی کل مکانیزم های دفاعی رشد نیافته با هر سه مولفه ناامیدی تکانشگری و علائم تجزیه ای و پارانوئیدی وابسته با استرس شخصیت وابسته، رابطه ی مثبت و معنادار دارد. مکانیزم دفاعی تفرق، فقط با مولفه ی ناامیدی،

مکانیزم دفاعی نارزنده سازی فقط با مولفه ی تکانش گری و مکانیزم دفاعی مجزاسازی با مولفه های ناامیدی و علایم تجزیه‌ای و پارانوئیدی وابسته با استرس اختلال شخصیت وابسته همبستگی مثبت دارند.

می توان از پژوهش حاضر نتیجه گرفت که سبک دفاعی رشد یافته، سبک دفاعی روان آزاده، سبک دلبستگی ایمن و سبک نایمن دوسوگرا توان پیش بینی اختلال شخصیت وابسته-اجتنابی را در نوجوانان دارند. در این باره می توان گفت طبق دانش ما، این مطالعه اولین شواهدی را ارائه می کند که سبک دلبستگی و مکانیزم های دفاعی بر اختلال شخصیت وابسته تأثیر می گذارد، و این مکانیزم های دفاعی به واسطه ارتباط بین سبک های دلبستگی نایمن و آسیب شناسی روانی عمل می کنند. ما از نمونه کوچکی از نوجوانان دارای اختلال وابسته برای استخراج این یافته ها استفاده کردیم. این مطالعه یافته های اولیه زیر را تولید کرد. سبک های دلبستگی که با تصویر مثبت یا منفی از خود مشخص می شوند در کنار مکانیزم های دفاعی نابالغ و بالغ می توانند در وابسته بودن نوجوانان نقش مهمی داشته باشند و خانواده ها باید در خانه شرایطی را برای نوجوانان فراهم آورند که فرزندان بتوانند رشد کنند و از میزان وابستگی آنان بکاهند و سعی کنند استقلال داشته باشند، نوجوانانی که دارای سازگاری هستند دارای سطوح پایین تری از مکانیزم های دفاعی نابالغ را دارند.

از محدودیت های این پژوهش می توان به توان به حجم کم نوجوانان دارای اختلال شخصیت اجتنابی وابسته اشاره کرد که همین امر تعمیم پذیری نتایج حاصله را به سایر اختلال های شخصیتی محدود می کند. استفاده از ابزارهای خود گزارشی ذاتا خودشان نوعی محدودیت محسوب می شوند زیرا امکان عدم صادقانه بودن پاسخ ها و تمایل به مثبت جلوه دادن خود می تواند نتایج را تحت تأثیر قرار دهد، محدودیت دیگر، عدم تمایل آزمودنیها در مورد پاسخگویی به پرسشنامه ها بود که ناشی از تصور آنها مبنی بر شخصی بودن این اطلاعات بود.

پیشنهادهای کاربردی برگرفته از این پژوهش شامل موارد زیر هستند:

- درمانگران و مشاوران خانواده و ازدواج میتوانند با تکیه بر یافته های چنین پژوهشهایی، اقداماتی موثر در جهت حل عدم دلبستگی و مشکلات ناشی از آن به نوجوانان ارائه کنند.
 - همچنین نتایج حاضر می تواند نوجوانان و پژوهشگران و مشاوران نیز مفید واقع شود چرا که می تواند به نوجوانان در مورد ابعاد دلبستگی ایمن خود و نقش این دلبستگی در زندگی آنها و ارتباط آنها با دیگران در آینده آگاهی دهند.
 - به درمانگران پیشنهاد می شود در جهت بهبود وضعیت نوجوانان دارای اختلال شخصیت وابسته و همچنین بالا بردن سطح دلبستگی ایمن در آنان از روش های درمانی مناسب مانند درمان مبتنی بر ذهنیت (MBT) استفاده کنند.
- همچنین پیشنهادهای پژوهشی زیر نیز ارائه شده است:
- پژوهش های آتی به نمونه گیری از سایر اختلالات شخصیتی مانند خودشیفتگی، دیگر آزار و ضد اجتماعی در گروه های سنی مختلف و سایر شهر ها بپردازند.
 - پیشنهاد می شود پژوهشهای آتی از سایر ابزارهای جمع آوری اطلاعات مانند مصاحبه نیز بهره بگیرند.
- پژوهشگران تدابیری بیندیشند تا پاسخ دهندگان با اعتماد و حس مسئولیت پذیری بیشتری بتوانند به پرسشنامه های نظیر سبک های دلبستگی و مکانیزم های دفاعی پاسخ دهند. به طور مثال با برگزاری جلسات توجیهی به برجسته ساختن نقش مشارکت این افراد در نتایج بدست آمده و کاستن از مشکلات آنان در آینده بپردازند.

منابع

- (۱) اتکینسون، ر.ل؛ اتکینسون، ر.س و هیلگارد، ا. (۱۳۹۴). زمینه روان‌شناسی، ترجمه رفیعی و همکاران، تهران: نشر ارجمند (چاپ پنجم، جلد دوم).
- (۲) اخوان علیپور، ض. (۱۳۹۵). سازوکارهای دفاعی و راه های مقابله در افراد مبتلا به اختلال اضطراب منتشر و افسردگی اساسی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار). ۱۴: ۳۳-۳۸.
- (۳) اسکین، پ. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر سایکودرام (روان نمایشگری) بر افزایش تمایز یافتگی فرد از خانواده اصلی دانش-آموزان دختر و پسر دبستانی منطقه ۵ تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره به راهنمایی دکتر ثنائی، دانشگاه: تربیت معلم تهران.
- (۴) افضل، م. ح. فتحی آشتیانی، ع. آزادفلاح، پ. (۱۳۹۷). مقایسه سبکها و مکانیسم های دفاعی بیماران مبتلا به اختلال وسواس بی اختیاری و افراد سالم. مجله علوم رفتاری. ۲: ۲۴۵-۲۵۲.
- (۵) انجمن روانپزشکی آمریکا. (۱۳۹۴). چهارمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (متن تجدید نظر شده). ترجمه نیکخواه و آوادیس یانس. تهران: انتشارات سخن. (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۰۰).
- (۶) برمن، کارول (۲۰۱۷). اختلالات شخصیت بر اساس *DSM-5*. ترجمه علی فتحی آشتیانی، ۱۳۹۸. تهران: انتشارات سمت.
- (۷) بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۱). نقش واسطه ای مکانیزم های دفاعی در رابطه بین سبک های دلبستگی و ناگویی هیجانی. فصلنامه روان شناسی کاربردی، ۶(۲)، ۶۱-۸۳.
- (۸) بشارت، م.، و شریفی، م.، و ایروانی، م. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سبک های دلبستگی و مکانیزم های دفاعی. مجله روانشناسی، ۵(۳) (پیاپی ۱۹)، ۲۷۷-۲۸۹.
- (۹) بیرامی، منصور. فهیمی، صمد. اکبری، ابراهیم و امیری پیچاکلائی، احمد (۱۳۹۱). پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و مولفه‌های تمایز یافتگی. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۴(۱)، ۷۷-۶۴.
- (۱۰) پاکوفته نسرین، اخلاقی حسین. رابطه سبک های دلبستگی، مکانیزم های دفاعی و نشخوار فکری با باورهای وسواسی در زنان شهر تهران. رویش روان شناسی. ۱۳۹۶؛ ۶(۴): ۲۱۶-۱۹۷
- (۱۱) تقوی، نرگس. (۱۳۹۱). رابطه ی سبک های دلبستگی، تمایز یافتگی خود و فقدان پدر با صمیمیت زناشویی زنان. پایان نامه ی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی.
- (۱۲) حسینی، ع. محمودی، ه. سلیمانی، ا. (۱۳۹۸). بررسی نقش سبک های دلبستگی و مکانیزم های دفاعی در تمیز دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری. فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی سبزوار (اسرار). ۱۶: ۱۳۴-۱۴۱.
- (۱۳) حسینی، ع. محمودی، ه. سلیمانی، ا. (۱۳۹۸). بررسی نقش سبک های دلبستگی و مکانیزم های دفاعی در تمیز دانشجویان سیگاری و غیرسیگاری. فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی سبزوار (اسرار). ۱۶: ۱۳۴-۱۴۱.
- (۱۴) خوانساری، محمدرضا. (۱۳۹۸). تشخیص و درمان اختلالات شخصیت بر مبنای *DSM-5*. تهران: انتشارات علم.
- (۱۵) رفیع، ل. (۱۳۹۶). مقایسه سطح تمایز یافتگی فرزندان خانواده‌های متعارض با فرزندان خانواده های غیر متعارض، پایان نامه کارشناسی ارشد تهران: گروه مشاوره، دانشگاه خاتم
- (۱۶) ریچاردپی. هالچین. سوزان کراس ویتبورن. (۱۳۹۴). آسیب شناسی روانی. جلد دوم. انتشاران ارسباران.
- (۱۷) شاملو، سعید. (۱۳۹۵). روانشناسی بالینی، ویرایش اول، چاپ شانزدهم، انتشارات رشد.
- (۱۸) شعاری نژاد، علی اکبر (۱۳۹۷). درآمدی بر روان شناسی انسان، تهران: انتشارات آزاد تهران.
- (۱۹) شفیع آبادی، عبدالله. ناصری غلامرضا. (۱۳۹۵). نظریه های مشاوره و روان درمانی. ناشر: مرکز نشر دانشگاهی. ویرایش اول، چاپ نوزدهم.
- (۲۰) شولتز، دوان پی؛ شولتز، سیدنی آلن. (۱۳۹۷). نظریه های شخصیت. ترجمه: یحیی سید محمدی. تهران: نشر ویرایش.
- (۲۱) شولتز، دوان پی؛ شولتز، سیدنی آلن. (۱۳۹۸). نظریه های شخصیت. ترجمه: یحیی سید محمدی. تهران: نشر ویرایش

- ۲۲) شیرافکن، محمدرضا. (۱۳۹۶). نظریه های شخصیت، تهران: انتشارات پوران پژوهش.
- ۲۳) عطاری، رحیم (۱۳۹۸) رابطه بین سبک های دلبستگی با هوش هیجانی و اضطراب امتحان در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان ماهشان؛ دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
- ۲۴) فروید، آ. (۱۳۹۰). من و سازکارهای دفاعی. ترجمه علی خواه. تهران: نشر مرکز.
- ۲۵) قائدی فر، حمیده. (۱۳۹۲). بررسی نقش میانجیگری احساس انسجام روانی در رابطه سبک های دلبستگی با خودتنظیمی. پایان نامه ی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- ۲۶) کارل هافمن، مارک ورنوری، جودیت ورنوری. (۱۳۹۷). روان شناسی عمومی (از نظریه تا کاربرد). ترجمه: حمید علیزاده ، یحیی سیدمحمدی، هادی بحیرایی و مهرداد پڑهان، ناشر: ارسباران . چاپ جلد دوم.
- ۲۷) گشتاسب، ع. (۱۳۹۴). سازوکارهای دفاعی و اختلال های شخصیتی با بهره گیری از مقیاس کارکرد دفاعی در *DSM*. فصلنامه اندیشه و رفتار، ۴: ۴۷-۴۱.
- ۲۸) مادی، سالواتوره. (۱۳۹۴). تحلیل تطبیقی از نظرهای شخصیت، ترجمه: علی حقیقی، انتشارات مرکز.
- ۲۹) مارکوویتز؛ هال. (۱۳۹۹). بیماریها و اختلالات شخصیت، ترجمه تمجید کریمی، تهران. انتشارات ارجمند.
- ۳۰) موری، کلی. جانسون، برارد. (۲۰۱۳). شناخت اختلالات شخصیتی قبل و بعد از ازدواج، ترجمه نادر رفیعی، ۱۳۹۷. انتشارات شما و ما.
- ۳۱) موسی زاده، ت. ادیب، ع. متولی، ر. (۱۳۹۷). بررسی تطبیقی میزان و نحوه استفاده از مکانیسم های دفاعی در بین بیماران دیابتی و افراد سالم در سال ۱۳۹۶. فصلنامه علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی. ۱۹: ۶۱-۶۷.
- ۳۲) مولایی، م.، و جانی، س.، و حامدی، ر.، و جنگی قوجه بیگلو، ش. (۱۳۹۳). پیش بینی اختلال های شخصیت اجتنابی، وابسته و وسواسی - جبری بر اساس سیستم فعال ساز مغزی و سیستم بازداری مغزی. مجله مطالعات علوم پزشکی (مجله پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه)، ۲۵(۱۰)، ۹۳۹-۹۳۱.
- ۳۳) میلون، تئودور. (۲۰۱۶). شخصیت و اختلالات آن. ترجمه داود کربلایی. تهران. انتشارات آگاه.
- ۳۴) مینوچین، سالواد. (۲۰۱۴). خانواده و خانواده درمانی. ترجمه باقر ثنایی (۱۳۹۵). تهران: انتشارات امیرکبیر.
- ۳۵) نجفولویی، ف. (۱۳۹۵). نقش تمایز یافتگی خود در روابط زناشویی، اندیشه های نوین تربیتی. دوره دوم، شماره ۳ و ۴، ۲۷-۳۷.
- ۳۶) نجفی سمانه، ابراهیمی نجمه، حاجی وثوق نجمه سادات، نمائی قاسم نیا علیرضا، محسنی میثم، خوشدست کاخکی مجتبی. (۱۳۹۸). نقش سبک های دلبستگی و ویژگی های شخصیتی در عزت نفس نوجوانان. مجله پرستاری کودکان ۶ (۱): ۳۰۰-۲۳
- ۳۷) نجمی، سید بدرالدین. (۱۳۹۹). رابطه ی صفات شخصیتی والدین با نوع اختلالات رفتاری کودکان. مجله اصول بهداشت روانی، ۱۲(۴۶)، ۳۳-۵۲۲.
- ۳۸) یزدی، سیده منور، افشاری نژاد، سمیرا. (۱۴۰۰). نقش میانجیگری مکانیزم های دفاعی در رابطه بین سبک دلبستگی با ترس از موفقیت. مطالعات روان شناختی، ۱۷(۱)، ۵۹-۷۶.
- 39) Ainsworth, M. D. S. (2015). The bowlby-ainsworth attachment theory. Behav. Brain Sci. 1, 436–438.
- 40) American Psychiatric Association . Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. 4 ed. Washington, DC: American Psychiatric Association; 1994
- 41) Békés V, Aafjes-van Doorn K, Spina D, Talia A, Starrs CJ and Perry JC (2021) The Relationship Between Defense Mechanisms and Attachment as Measured by Observer-Rated Methods in a Sample of Depressed Patients: A Pilot Study. Front. Psychol. 12:648503.
- 42) Bowlby, J. (1980). "Attachment and loss: Loss, sadness and depression," in Attachment and Loss: Vol. 3: Loss, Sadness and Depression. London: The Hogarth press and the institute of psycho-analysis), 1–462.

- 43) Brad B. (2004). Psychological defense mechanisms: A new perspective. *American Journal of Psychoanalysis*, 64(1), 1-26.
- 44) Calati, R., Osmano, O., De Ronchi, D., and Serretti, A. (2010). The use of the defence style questionnaire in major depressive and panic disorders: A comprehensive meta-analysis. *Psychol. Psychother. Theory Res. Pract.* 83, 1–3.
- 45) Ciocca, G. Rossi, R. Collazzoni, A. Gorea, F. Vallaj, B. (2020). The impact of attachment styles and defense mechanisms on psychological distress in a non-clinical young adult sample: A path analysis, *Journal of Affective Disorders*, 273(1) 384-390 .
- 46) Cramer, P., and Kelly, F. D. (2010). Attachment style and Defense mechanisms in parents who abuse their children. *J. Nerv. Ment. Dis.* 198, 619–627.
- 47) Dykas, M. J., and Cassidy, J. (2011). Attachment and the processing of social information across the life span: theory and evidence. *Psychol. Bull.* 137, 19–46.
- 48) Hentschel, U., Kiessling, M., Teubner-Berg, H., & Dreier, H. (2004). Intellectual performance and defense mechanism in depression. In U. Hentschel, G. Smith, J. G. Draguns & W. Ehlers (Eds.) *Defense mechanisms: Theoretical, research and clinical perspectives* (pp.431–451). Amsterdam: Elsevier.
- 49) Jenkins, S. M, Bubolts, J. W. C. and Schwartz, P. J. (2005). Differentaiton of self and psychological development. *Contemporary Family Therapy.* 27(2). 251-261.
- 50) Kerr M,(2010). Theoretical base for differentiation of self in ones family of origin: *Jornal of clinical supervisor* 2.3-36.
- 51) Knauth ,D.G. & Skowron E. A. (2004). Psychometric evaluation of the Differentiation of Self Inventory (DSI) for adolescents. *Nursing Research.* 53(3). ۱۶۳-۷۱.
- 52) Kobak, R., and Bosmans, G. (2019). Attachment and psychopathology: A dynamic model of the insecure cycle. *Curr. Opin. Psychol.* 25, 76–80.
- 53) Livesly WJ, Jang KL, Jackson DN, Vernon PA. (1993). Genetic and environmental contributions to dimensions of personality disorder. *Am J Psychiatry.* ;150:1826–1831.
- 54) Offer, R., Lavie, R., Gothelf, D., & Apter, A. (2000). Defense mechanisms, negative emotions and psychopathology in adolescent inpatients. *Comprehensive Psychiatry*.,. 41(1): 35-41.
- 55) Peleg-Popko,O. (2004). Differentiation of self and test anxiety in adolescents, *Journal of Adolescents*.27.645-662.
- 56) Perry, J. C. (2014). Anomalies and specific functions in the clinical identification of defense mechanisms. *J. Clin. Psychol.* 70, 406–418.
- 57) Perry, J. C., Bond, M., and Diep, D. (2021). Change in defense mechanisms and depression in a pilot study of antidepressive medications plus up to 18 months of psychotherapy for recurrent major depression. *J. Nerv. Ment. Dis.* 208, 261–268.
- 58) Pleeg- popko (2000) Bowen theory a study of differentiation of social amity and physiological symptoms. *Journal of contemporary any Banely therapy* 24 (2) 355-369.
- 59) Ralevski E, Sanislow CA, Grilo CM, et al. (2013). Avoidant personality disorder and social phobia: distinct enough to be separate disorders? *Acta Psychiatr Scand.*112(3):208–214.
- 60) Schwartz, J, P. D. Grammas, D. L. Sutherland, R.J. Siffert K.J. and Bush-King, I. (2010). Masculine Gender Roles and Differentiation: Predictors of Body Image and Self-Objectification in Men, *Psychology of Men and Masculinity.* 3(11), 208-224.
- 61) Skowron E. A. & Dendy, A. K .(2004). Differentiation of self and attachment in adulthood. *Contemporary family therapy*, 26(3), 337-357.
- 62) Skowron E. A. & Platt, L. F .(2005). Differentiation of self and Child Abuse Potential in Young Adulthood. *The Family Journal*, 13(3), 281-290.
- 63) Torgersen S, Kringlen E, Cramer V. (2011). The prevalence of personality disorders in a community sample. *Arch Gen Psychiatry.* ;58:590–596.

- 64) Vaillant, G. E. (2020). "Defense Mechanisms" in Encyclopedia of Personality and Individual Differences. eds. V. Zeigler-Hill and T. K. Shackelford (New York: Springer International Publishing), 1024–1033.
- 65) Weissman MM. (2013). The epidemiology of personality disorders: a 1990 update. *J Person Disord*.7(suppl):44–62.
- 66) Zimbardo PG. (2007). *Shyness: What It Is and What to Do About It*. Addison-Wesley; Reading, MA.